

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 11. kolovoza 2021.

[Multimedia]

Poslanica Galaćanima – 4. Mojsijev zakon

Draga braćo i sestre, dobar dan!

„Čemu onda Zakon?“ (*Gal* 3, 19). To je pitanje u koje, slijedeći svetoga Pavla, želimo danas dublje ući kako bismo spoznali novost kršćanskog života oživljenog Duhom Svetim. Ako je tu Duh Sveti, ako je tu Isus koji nas je otkupio čemu Zakon? O tome ćemo danas razmišljati. Apostol piše: „ako vas Duh vodi, niste pod Zakonom“ (*Gal* 5, 18). No, Pavlovi su klevetnici tvrdili da se Galaćani moraju držati Zakona ako misle biti spašeni. Vraćali su se na ono prije. Kao da su bili nostalgici za nekim drugim vremenima, za onim što je bilo prije Isusa Krista. Apostol se nipošto s tim ne slaže. To nije bilo ono što se dogovorio s ostalim apostolima u Jeruzalemu. On se dobro sjeća Petrovih riječi kad je tvrdio: „Što dakle sada iskušavate Boga stavljajući učenicima na vrat jaram kojeg ni oci naši ni mi nismo mogli nositi?“ (*Dj* 15, 10). Odredbe koje su proizišle s tog „prvog koncila“ – prvi ekumenski koncil bio je taj održan u Jeruzalemu i odredbe koje su proizišle s toga koncila bile su vrlo jasne i glasile su: „Zaključismo Duh Sveti i mi ne nametati vam nikakva tereta osim onoga što je potrebno: uzdržavati se od mesa žrtvovana idolima, od krvi, od udavljenoga i od bludništva“ (*Dj* 15, 28-29). Bilo je to nešto što se ticalo bogoštovlja, idolopoklonstva kao i shvaćanja toga vremena.

Kad Pavao govori o Zakonu obično misli na Mojsijev Zakon, na Deset zapovijedi. On je bio povezan sa Savezom koji je Bog uspostavio sa svojim narodom, put koji je pripremao za taj Savez. Prema raznim starozavjetnim tekstovima *Torah* – što je hebrejski izraz koji se koristi za

Zakon – skup je svih propisa i uredbi kojih su se Izraelci morali držati na temelju Saveza s Bogom. Koristan i lijep sažetak što je *Torah* može se pronaći u ovom tekstu iz Knjige Ponovljenog zakona u kojem se kaže: „Jahve, Bog tvoj, obilno će te nagrađivati u svakom pothvatu ruku tvojih, u plodu utrobe tvoje, u plodu stoke tvoje i u urodu tvoga plodnog tla; jer Jahve će se opet radovati nad tvojim dobrom, kao što se radovao nad dobrom otaca tvojih, kad poslušáš glas Jahve, Boga svoga, držeći njegove zapovijedi i njegove naredbe zapisane u knjizi ovoga Zakona, to jest kada se obratiš Jahvi, Bogu svome, svim srcem svojim i svom dušom svojom“ (30, 9-10). Opsluživanje Zakona jamčilo je narodu blagodati Saveza i posebnu vezu s Bogom. Taj narod, ti ljudi, te osobe, povezane su s Bogom i to zajedništvo s Bogom pokazuju ispunjavanjem, opsluživanjem Zakona. Sklopivši Savez s Izraelom, Bog mu je dao Toru, Zakon, kako bi mogao shvatiti njegovu volju i živjeti pravdoljubivo. Mislimo da je u tome dobu bio potreban takav Zakon, to je bio veliki dar koji je Bog dao svome narodu, zašto? Zato što je u tom vremenu posvuda vladalo poganstvo, idolopoklonstva je bilo posvuda kao i ljudi koji su se odavali idolopoklonstvu i zato je Zakon veliki Božji dar njegovu narodu kako bi mogao ići naprijed. Više puta, ponajprije u proročkim knjigama, vidimo kako je neispunjavanje zapovijedi iz Zakona predstavljalo pravu izdaju Saveza, izazvavši Božju srdžbu. Veza između Saveza i Zakona bilo je tako tijesna da su dvije stvarnosti bile neodvojive. Zakon je izraz da je neka osoba, neki narod u savezu s Bogom.

U svjetlu svega toga lako je shvatiti kako su dobro odigrali svoju ulogu misionari koji su se infiltrirali među Galaćane tvrdeći da prianjanje uz Savez podrazumijeva također opsluživanje Mojsijeva Zakona, kao što se to činilo u to vrijeme. No, upravo u vezi s tim možemo otkriti duhovnu oštroumnost i veliku intuitivnost svetoga Pavla, potpomognuta milošću primljenom za svoje evangelizacijsko poslanje.

Apostol objašnjava Galaćanima da Savez i Zakon zapravo nisu neraskidivo povezani. Prvi element na koji se oslanja jest to da se Savez koji je Bog sklopio s Abrahamom temeljio na vjeri u ispunjenje obećanja, a ne na obdržavanju Zakona koji još nije postojao. Abraham je kročio ovom zemljom stoljećima prije nego je donesen Zakon. Apostol piše: „Ovo hoću kazati: Savez koji je Bog valjano sklopio [s Abrahamom] ne obeskrepljuje Zakon, koji je nastao četiri stotine i trideset godina poslije [s Mojsijem], i ne dokida obećanjâ. Doista, ako se baština zadobiva po Zakonu, ne zadobiva se po obećanju. A Abrahama je Bog po obećanju obdario“ (*Gal* 3, 17-18). Obećanje je bilo prije Zakona i to obećanje Abrahamu, zatim je 430 godina poslije došao Zakon. Riječ „obećanje“ je vrlo važna: Božji narod, mi kršćani, kročimo kroz život gledajući jedno obećanje; upravo obećanje je to što nas privlači, privlači nas da idemo naprijed prema susretu s Gospodinom.

Tim obrazloženjem Pavao je postigao prvi cilj: Zakon nije temelj Saveza jer je došao kasnije, bio je prijeko potreban i pravedan ali je prije toga postojalo obećanje, Savez.

Ovakva argumentacija ostavlja „kratkih rukava“ one koji tvrde da je Mojsijev zakon sastavni dio Saveza. Ne, Savez je prvi, to je poziv Abrahamu. *Torah*, Zakon, naime, nije uključen u obećanje

dano Abrahamu. Iz toga ne treba zaključiti da je sveti Pavao bio protivan Mojsijevom zakonu. Ne, on ga se pridržavao. Nekoliko puta u svojim poslanicama brani njegovo božansko podrijetlo i tvrdi da ima točno određenu ulogu u povijesti spasenja. Zakon, međutim, ne daje život, ne nudi ispunjenje obećanja, jer naprosto ne može ovo potonje ispuniti. Zakon je put koji te vodi naprijed prema susretu. Pavao koristi vrlo važan izraz, Zakon je „pedagog“ s obzirom na Krista, pedagog s obzirom na vjeru u Krista, to jest učitelj koji te vodi za ruku prema susretu. Onaj tko traži život treba gledati obećanje i njegovo ispunjenje u Kristu.

Predragi, ovo prvo obraćanje apostola Galaćanima donosi radikalnu novost kršćanskoga života: svi koji vjeruju u Isusa Krista pozvani su živjeti u Duhu Svetom, koji oslobađa od Zakona i istodobno dovodi do njegova ispunjenja po zakonu ljubavi. To je vrlo važno, Zakon nas vodi do Isusa. Netko bi od vas mogao reći: „Ali, oče, imam jedno pitanje: to znači da ako ja molim Vjerovanje ne moram ispunjavati zapovijedi?“ To ne, zapovijedi su aktualne u smislu da su „pedagozi“ koji te vode prema susretu s Isusom. Ali ako ostaviš po strani susret s Isusom i želiš se vratiti na to da pridaješ veću važnost zapovijedima, to nije dobro. I upravo to je bio problem tih misionarâ fundamentalistâ koji su se umiješali među Galaćane da stvore pomutnju. Neka nam Gospodin pomogne kročiti putom zapovijedi, ali gledajući ljubav prema Kristu idući ususret Kristu, svjesni da je susret s Isusom važniji od svih zapovijedi.

U sklopu pozdrava francuskim vjernicima

S velikom sam tugom primio vijest o ubojstvu oca Oliviera Mairea. Izražavam svoju sućut redovničkoj zajednici monfortanaca u Saint-laurent-sur-Sèvre, u Vendéeu, njegovoj obitelji i svim katolicima u Francuskoj. Jamčim vam svoju sućut i svoju duhovnu blizinu.

U sklopu pozdrava talijanskim vjernicima

[...] Danas slavimo spomen svete Klare Asiške, svijetli primjer one koja je znala hrabro i velikodušno živjeti svoje prijanjanje uz Krista. Nasljedujte njezin primjer kako biste mogli kao ona vjerno odgovoriti na Gospodinov poziv.